

PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU

PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
Wydział Polityki Społecznej
Data 21 MAJ 2010
Ilość zał. Podpis *dh*

Egz. Nr 1.

EB
R

MO

PROTOKÓŁ
KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
KATOLICKIEGO
OŚRODKA ADOPCYJNO – OPIEKUŃCZEGO
W ŁOMŻY

Białystok – maj – 2010r.

Protokół
kontroli kompleksowej Katolickiego Ośrodka Adopcyjnego w Łomży

Kontrolę przeprowadziły – Małgorzata Osipowicz – kierownik zespołu - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, Katarzyna Liedke - Charkiewicz – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w dniu 29 kwietnia 2010 roku, na podstawie upoważnienia Nr 208 z dnia 26 kwietnia 2010r., które w imieniu Wojewody Podlaskiego wydał Andrzej Kozłowski - dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Tematem kontroli była zgodność działania ośrodka adopcyjno – opiekuńczego z przepisami prawa oraz rzetelność prowadzonej dokumentacji.

Akty prawne dotyczące problematyki kontroli:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)
 - Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2007r. w sprawie ośrodków adopcyjno - opiekuńczych (Dz. U. Nr 205, poz. 1701 z późn. zm.),
 - Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 października 2004r. w sprawie podmiotów uprawnionych do zakładania i prowadzenia niepublicznych ośrodków adopcyjno - opiekuńczych oraz stażu pracy i kwalifikacji wymaganych od osób zatrudnionych w publicznych i niepublicznych ośrodkach adopcyjno - opiekuńczych, a także warunków lokalowych jakimi powinny dysponować te ośrodki (Dz. U. Nr 226, poz. 2293).
 - Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005r. w sprawie szczegółowych zasad nadzoru nad przestrzeganiem standardu wychowania i opieki w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz nadzoru nad jakością działań ośrodków adopcyjno - opiekuńczych (Dz. U. Nr 214, poz. 1812 z późn. zm.)
- Kontrolą objęto okres od 01.01.2009r. do dnia kontroli.

Wyjaśnień w toku kontroli udzielali

1. Katarzyna Witkowska - Dyrektor
2. Ks. Jacek Kotowski – przedstawiciel organu założycielskiego

Ustalenia kontroli

Katolicki Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Łomży funkcjonuje od 2002r. Jest placówką niepubliczną, wpisaną do Rejestru ośrodków adopcyjno - opiekuńczych prowadzonego przez Wojewodę Podlaskiego w dniu 07.11.2002r. pod pozycją 4.

Ośrodek mieści się w budynku, który jest własnością Kurii Biskupiej w Łomży. Znajdują się w nim 3 pomieszczenia, w tym pomieszczenie do prowadzenia terapii rodzinnej oraz do spotkań z osobami zgłaszającymi gotowość przysposobienia dziecka, gwarantujące osobom korzystającym z usług ośrodka dyskrecję w prowadzonych sprawach, zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 października 2004r. Pokoje są wyposażone w niezbędne meble i urządzenia.

Katolicki Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy w Łomży pracuje w następujących godzinach:

poniedziałek	13.00 – 17.00
wtorek	9.00 – 10.30
środa	13.00 – 17.00
czwartek	9.00 – 10.30
piątek	9.00 – 10.30

Ośrodek działa zgodnie z rocznym plan pracy, przewidującym wszystkie zadania jakie

ma wykonywać ośrodek, w tym promowanie rodzinnej opieki zastępczej oraz przeprowadzanie badań pedagogicznych, psychologicznych oraz wywiadów środowiskowych dotyczących kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej bądź przysposabiającej.

Ośrodek posiada regulamin określający jego organizację. Regulamin opracowany jest na podstawie nieaktualnych aktów prawnych.

Gromadzenie informacji o dzieciach, które mogą być przysposobione lub umieszczone w rodzinie zastępczej

Stosownie do § 4. ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005r. w sprawie ośrodków adopcyjno – opiekuńczych, ośrodek gromadzi informacje o dzieciach, które mogą być przysposobione.

Katolicki Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Łomży prowadzi ewidencję wszystkich dzieci zgłoszonych do Ośrodka pn. „Rejestr dzieci zgłoszonych do adopcji”, w którym zawarto informacje dotyczące danych instytucji zgłaszającej, datę zgłoszenia dziecka do banku danych oraz datę wpłynięcia informacji do KOAO w Łomży.

Dzieci zakwalifikowane do przysposobienia zgłaszane są głównie przez Wojewódzki Bank Danych działający przy Ośrodku Adopcyjno – Opiekuńczym w Białymstoku lub Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy w Łomży w celu poszukiwania im rodzinnego środowiska zastępczego. Ośrodki przesyłają Kartę zgłoszenia dziecka wraz z informacją o jego stanie zdrowia dokumentację dziecka oraz diagnozę psychologiczno – pedagogiczną lub orzeczenie poradni psychologiczno – pedagogicznej.

W 2009r. do Ośrodka zgłoszono 56 dzieci zaś w 2010r. – 13 dzieci. (akta kontroli str. 7-8)

Pozyskiwanie informacji o kandydatach na rodziny adopcyjne i zastępcze

Ośrodek prowadzi dokumentację dotyczącą osób zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Osoby zgłaszające się do Katolickiego Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego w sprawie przysposobienia dziecka muszą złożyć komplet następujących dokumentów:

1. podanie do Ośrodka z prośbą o pomoc w adopcji dziecka z uzasadnieniem,
2. życiorys małżonków,
3. odpis zupełny aktu małżeństwa wydany przez USC (nie kserokopia),
4. zaświadczenie o tym, że małżeństwo nie może mieć dzieci,
5. metryka zawarcia związku sakramentalnego,
6. opinia księdza proboszcza,
7. zaświadczenie lekarskie o ogólnym stanie zdrowia i braku chorób społecznych (WR, Rtg),
8. zaświadczenie z rejonowej Poradni Odwykowej, że małżonkowie nie są pacjentami,
9. zaświadczenie z rejonowej Poradni Zdrowia Psychicznego, że nie są pacjentami,
10. zaświadczenie z zakładu pracy o wysokości zarobków i opinia,
11. zaświadczenie z Urzędu Gminy o przychodowości gospodarstwa rolnego,
12. zaświadczenie o niekaralności małżonków z Centralnego Rejestru Skazanych,
13. w przypadku drugiego małżeństwa odpis postanowienia rozwodowego z uzasadnieniem oraz postanowienia sądu biskupiego o stwierdzeniu nieważności związku sakramentalnego,
14. wywiad środowiskowy przeprowadzony przez przedstawiciela Ośrodka.

Katolicki Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy prowadzi: „Rejestr osób zgłaszających gotowość: * przysposobienia dziecka (A), * pełnienia funkcji rodziny zastępczej (Z), * do prowadzenia placówki rodzinnej (PR)”. Umieszczone są tu dane takie jak: imię i nazwisko, rok urodzenia, zawód, adres, data wizyty (I, II), uwagi. W uwagach zawarto preferencje co do płci i wieku dziecka. (akta kontroli str. 14)

Z analizy dokumentacji (Rejestru) wynika, że w 2009r. do Ośrodka zgłosiło się 9 małżeństw - kandydatów na rodziny adopcyjne.

Szczegółowe informacje o rodzinach znajdują się w ich indywidualnych teczkach.

Zgodnie z opracowanym programem przeprowadza się badania psychologiczno – pedagogiczne

 W. Szwarc

oraz wywiady środowiskowe.

Na podstawie przeanalizowanej dokumentacji stwierdzono, że wywiady środowiskowe w sposób wyczerpujący charakteryzują kandydatów. Ujęto w nich m. in. następujące aspekty:

- I. Informacje ogólne (imię, nazwisko, data i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania).
- II. Informacje dotyczące małżeństwa (data zawarcia małżeństwa, czy małżonkowie posiadają dzieci, przyczyna nieposiadania potomstwa, kto występuje z propozycją przysposobienia dziecka).
- III. Oczekiwania wobec dziecka (wiek, płeć dziecka).
- IV. Sytuacja rodzinna małżonków (rodzice, rodzeństwo, stosunki rodzinne, wartości i aspiracje życiowe, ocena współmałżonka, stan zdrowia).
- V. Organizacja życia rodzinnego (charakter pracy zawodowej, forma spędzania czasu wolnego, urlopy).

Opinia i wniosek osoby przeprowadzającej rozmowę.

VI. Opinia i wniosek Komisji Kwalifikacyjnej.

Wywiad szczegółowo charakteryzuje sytuację rodziny.

Opinie psychologiczne oceniają kandydatów pod względem emocjonalnym oraz posiadanych predyspozycji do stworzenia dziecku opieki zastępczej. Na podstawie przeanalizowanej dokumentacji stwierdzono, że opinie psychologiczne zostały sporządzone dla wszystkich rodzin, które wyraziły chęć przysposobienia dziecka bądź stworzenia rodziny zastępczej.

Z kandydatami Ośrodek zawiera Kontrakt (akta kontroli str. 10). Wynika z niego, że Ośrodek stwarza szansę adopcji, ale nie gwarantuje każdej rodzinie sfinalizowanie adopcji. Pracownicy Ośrodka zobowiązują się służyć pomocą w przygotowaniu adopcji (rodziny, dziecka), przeprowadzaniu adopcji oraz w okresie postadopcijnym oferują pomoc pedagogiczną, psychologiczną i prawną.

Rodzina wyraża zgodę na:

1. aktywne uczestnictwo w Grupach Rodziców Adopcyjnych,
2. utrzymywanie kontaktu z Ośrodkiem przez przynajmniej 4 lata po adopcji,
3. na warunki adopcji określone przez Ośrodek uznając, że dobór rodziny do dziecka jest merytoryczną decyzją pracowników Ośrodka.

Kontrakt podpisały wszystkie osoby zainteresowane, a mianowicie: małżonkowie, dyrektor, psycholog oraz przedstawiciel organu prowadzącego. Ponadto do dokumentacji załączona jest opinia proboszcza parafii właściwej ze względu na miejsce zamieszkania kandydatów oraz opinia z zakładu pracy.

Kandydaci na rodziców uczestniczą w szkoleniu, które trwa 9 miesięcy. W dokumentacji ośrodka znajdują się notatki dotyczące uczestnictwa rodzin w szkoleniu.

Po ukończonym szkoleniu zbiera się komisja kwalifikacyjna, która została powołana dekretem biskupa. W skład komisji wchodzi osoby o różnych profesjach np.

- przedstawiciel policji,
- pedagog,
- psycholog,
- lekarz medycyny,
- ksiądz.

Po analizie wszystkich aspektów dotyczących poszczególnych kandydatów, komisja wydaje opinię, a tym samym kwalifikuje lub nie na przyszłych rodziców.

Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze bądź adopcyjne

Katolicki Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Łomży przygotowany jest do przeprowadzania szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne programem „Dziecko czeka...”. Został on opracowany przez Archidiecezjalny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Łodzi i w dniu 09.09.2002r. uzyskał decyzję MPiPS zatwierdzającą program.

W dokumentacji Ośrodka znajdują się dokładne notatki z uczestnictwa rodzin w szkoleniu. Zakres tematyczny obejmuje następujące zagadnienia: elementy prawa rodzinnego, podstawową

wiedzę o uzależnieniach i ich wpływ na dziecko, przemocy w rodzinie, wybrane elementy pedagogiki, psychologii rozwojowej i wychowawczej, zasady organizacji opieki nad dzieckiem i współpracy rodziny zastępczej z Ośrodkiem pomocy.

Trenerem w Ośrodku jest Katarzyna Witkowska – dyrektor, pedagog Ośrodka.

Program prowadzony jest w formie warsztatów i obejmuje następujące bloki tematyczne:

1. Blok informacyjno-integracyjny.
2. "2 + 1" Motywacja kandydatów do przyjęcia dziecka i oczekiwania wobec niego.
3. "Wspólnota życia" – pogłębienie więzi małżeńskiej.
4. Dziecko – rozwój, potrzeby, wychowanie.
5. Małe dziecko – opieka i pielęgnacja.
6. "Stanąć w prawdzie" – o jawności adopcji.
7. Rodzina naturalna w życiu rodziny zastępczej.
8. Problematyka przemocy w rodzinie.
9. Problematyka uzależnień.
10. Prawne aspekty opieki zastępczej.
11. Blok zamykający:
 - a) spotkanie panelowe,
 - b) spotkanie podsumowujące,
 - c) spotkania indywidualne.
12. Przygotowanie biologicznych dzieci kandydatów na przyjęcie rodzeństwa.
13. Problematyka psychologicznych następstw straty dziecka
14. Grupy wsparcia dla rodzin adopcyjnych i zastępczych

W zależności od specyfiki grupy i potrzeb kandydatów, bloki tworzą 2 wersje:

Wersja A - dla kandydatów na rodziców adopcyjnych

Wersja B - dla kandydatów na rodziców zastępczych.

Ramy czasowe Programu „DZIECKO CZEKA...”, w zależności od potrzeb grupy, wynoszą od 35 do 65 godz. zegarowych. Blok 12 (dla dzieci) składa się z 5 spotkań po 3 godziny.

Program jest realizowany przez dwóch prowadzących – trenera i osobę wpierającą - psychologa. Na spotkania z zakresu pielęgnacji i zdrowia niemowląt, prawa, przemocy i uzależnień mogą być zapraszani specjaliści z tych dziedzin. Najczęściej stosowane metody pracy z kandydatami to:

- praca w parach
- praca indywidualna
- praca w małych grupach
- wykład
- dyskusja
- psychodrama
- praca z tekstem
- prezentacja, np. film
- ćwiczenia praktyczne.

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą przeszkolono 3 rodziny, w tym w 2009r. – 3.

W trakcie szkolenia są 4 pary małżeńskie.

Wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych

Ośrodek prowadzi Rejestr wydawanych zaświadczeń o ukończeniu szkolenia na rodziców zastępczych i adopcyjnych. Po ukończonym szkoleniu zbiera się komisja kwalifikacyjna powołana dekretem biskupa. W skład komisji wchodzi osoby o różnych profesjach np.:

- przedstawiciel policji,
- pedagog,
- psycholog,
- lekarz medycyny,
- ksiądz.

Po dokonaniu analizy wszystkich aspektów dotyczących poszczególnych kandydatów, komisja wydaje opinię, a tym samym kwalifikuje lub nie na przyszłych rodziców.

Po zrealizowaniu programu uczestnicy otrzymują zaświadczenie o ukończeniu szkolenia. (akta kontroli str. 11-12). W okresie objętym kontrolą wydano 2 zaświadczenia kwalifikacyjne, w tym 1 dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny adopcyjnej i 1 dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Druki wydawanych zaświadczeń nie są zgodne z załącznikiem do rozporządzenia MPS z dnia 19.10.2007r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ośrodków adopcyjno - opiekuńczych (Dz. U. Nr 201, poz. 1457).

Katolicki Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy prowadzi rejestr wydawanych zaświadczeń kwalifikacyjnych.

Działalność edukacyjna i upowszechniająca tworzenie rodzin przysposabiających, zastępczych oraz placówek rodzinnych

Na podstawie dostępnej dokumentacji oraz wyjaśnień dyrektora stwierdzono, że Ośrodek prowadzi działalność w zakresie promowania form rodzinnej opieki zastępczej poprzez:

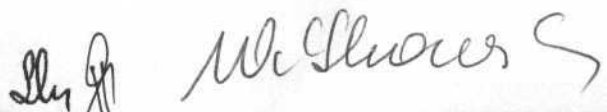
- promowanie rodzinnej opieki zastępczej w bezpośrednich kontaktach z osobami odwiedzającymi KOAO,
- artykuły w prasie lokalnej propagujące zastępcze formy opieki („Głos Katolicki”),
- audycje radiowe w radio diecezjalnym „Nadzieja”,
- rozpowszechnianie ulotek informacyjnych i plakatów we wszystkich Dekanatach Diecezji Łomżyńskiej, (akta kontroli str. 9)
- spotkanie rodzin zastępczych, adopcyjnych i zaprzyjaźnionych i przysposabiających w Ostrołęce z udziałem lokalnych mediów,
- współpraca z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin Łomżyńskich Kurii Diecezjalnej (współudział w zorganizowaniu konferencji „Naprotechnologia a leczenie bezpłodności”),
- współpraca z Sądami Rejonowymi w Zambrowie i Wysokiem Mazowieckiem i Łomży, ze szpitalami w Wysokiem Mazowieckiem, Domem Dziecka w Zambrowie oraz OAO w Białymstoku i Łomży,
- prowadzenie strony internetowej Ośrodka: www.adopcje.lomza.pl., umieszczanie artykułów i informacji.

Współpraca z rodziną naturalną, zastępczą oraz przysposabiającą w zakresie opieki nad dzieckiem i jego wychowywaniem

Na podstawie wyjaśnień dyrektora placówki stwierdzono, że wszystkim osobom, bądź rodzinom, które się zgłaszają, udzielana jest pomoc pedagogiczna i psychologiczna. Pomocy również udzielają specjaliści zatrudnieni w Diecezjalnej Poradni Rodzinnej tj. prawnik (świecki i kapłan), psycholog (świecki i kapłan), psychiatra, pediatra, pedagog, logopeda, doradca finansowy. (akta kontroli str. 13). Pomoc dotyczy m.inn.:

- rozwiązywania problemów wychowawczych w rodzinie i w szkole, problemów okresu dojrzewania,
- rozwiązywania problemów wieku wczesnodziecięcego i szkolnego, logopedii, reedukacji (dysgrafii, dysleksji, problemów w nauce),
- porad medycznych dotyczących pielęgnacji i rozwoju dziecka, promocji zdrowia w rodzinie,
- zaburzeń psychicznych,
- rozwiązywania problemów małżeńskich i rodzinnych, mediacje par i małżeństw w sytuacji konfliktu,
- trudnej sytuacji życiowej, wsparcie psychologiczne w zaburzeniach emocjonalnych, w kryzysach egzystencjalnych,
- porad prawnych z zakresu prawa cywilnego i rodzinnego.

Poradnia prowadzi dokumentację potwierdzającą prowadzone poradnictwo.

Kwalifikacje osób zatrudnionych w Ośrodku

W Katolickim Ośrodku Adopcyjno – Opiekuńczym w Białymstoku zatrudnione są:

- dyrektor - pedagog,
- pracownik socjalny,
- psycholog - umowa zlecenie.

Ustalono, że dyrektor nie posiada kwalifikacji określonych § 2 ww. rozporządzenia z dnia 6.10.2004r. do zajmowanego stanowiska, ponieważ nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej. (Załącznik nr 1)

Dokumentacja prowadzona w Ośrodku prowadzona jest rzetelnie.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor Placówki.

Zgodnie z § 15 ust. 2 pkt 7 oraz § 16 ust. 1, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.) Dyrektorowi Katolickiego Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego w Łomży przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu, umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu; Dyrektor Ośrodka składa wówczas wyjaśnienia przyczyn tej odmowy w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu.

Dyrektor

/data i podpis/

20.05.2010r.

Podpisy kontrolujących:

1. M. Osipowicz
2. X. Liedue - Charliemir